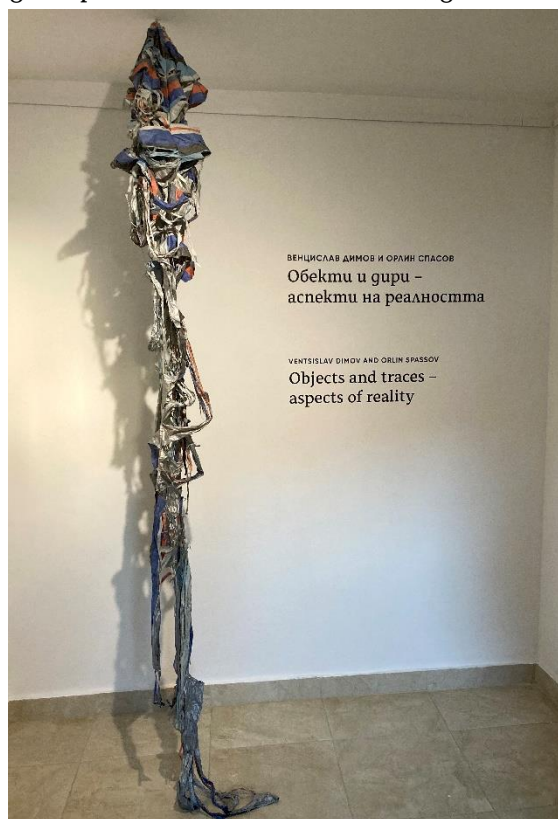

Обекти и гури – аспекти на реалността

Отзив за Втората съвместна изложба
на проф. Венцислав Димов и доц. Орлин Спасов

МИЛЕНА ГЕОРГИЕВА

През 2024 г. в Софийския университет бе открита една нетрадиционна изложба на тандем от преподаватели от журналистическия факултет – проф. Венцислав Димов и доц. Орлин Спасов. И двамата са известни учени в своята област. Изложбите им под името „Двоица“ повдигат един проблем, който напоследък занимава университетите и БАН – дали и как учените творят не само в своята област, а и в изкуството. От това следват и други въпроси: тези занимания тяхно хоби ли са или изразяване на научните им обекти на изследване с други средства? А може би става дума просто за игра на въображението, реализирана с различни материали? Онази игра, която Йохан Хьойзинха смяташе за основа на културата: „за да играе истински, човекът, докато играе, трябва отново да бъде дете“. А може би

разумът си почива от тежката мисловна дейност на учения, но и не забравя да изпрати послание, че реалността и животът могат да бъдат безкраен източник за визуални намеци, иронични намигвания, особени послания, които можем да разчетем, ако проявим интерес и се заразим от изследователската страст на авторите и от техния изгрови импулс.

Във второто издание на „Двоица“, представено сега в къща-музей „Дечко Узунов“ в Казанлък, Димов и Спасов развиват по-нататък творческия диалог помежду си. Те отново правят съвместна крачка в изкуството, за да дадат и друга перспектива на своя опит. Обединяващият момент е в търсенето на „гури“ (при Димов) и на „обекти“ (при Спасов). Самият процес на откриване на следи, оставени от неща и хора, и преосмислянето им в нов,

Ил. 1. Венцислав Димов. *Медуза* /инсталация,
накъсано платно от плажен чадър/ 170 x 60 x 30 см.
2025

артистичен контекст, е централен за двамата автори.

Димов открива материали за своите инсталации главно сред изхвърлени от морето боклуци или естествени материали (остатъци от обувки, грехи и изграчки, пластмасови бутилки, парчета дърво). Използването им в инсталации и асамблажи позволява на автора да постави въпроса за преходността на материалния свят, но заедно с това и за възможностите за интерпретиране на тази преходност с артистични средства. Чрез избора на използваните материали инсталациите насочват към размисъл за границите на изкуството, за самата му условност и несигурно битие. Заедно с това те въвеждат и важния контекст на екологията, с имплицитни послания за опазване на природната среда. Димов търси продължение и разширяване на тези теми и в графичните си работи, монопии и рисунки, представени в изложбата.

Ил. 1. Венцислав Димов. **Решетка 1** /монотипия, акрилни бои, хартия/ 20 x 15 см. 2025.

Спасов, който работи със средствата на фотографията, насочва обектива към изненадващи и често странни обекти в градската среда (артефакти, създадени от неизвестни квартални автори, пътен знак, с изписано върху него послание, фотьойл, поставен в градинка и др.). Със своята документална стойност, на пръв поглед неговите обекти могат да бъдат разглеждани като самотатъчни. Спасов обаче отвежда зрителя далеч отвъд тази фактична очевидност. Със своята необичайност, обектите въвеждат темата за човешките истории зад тях. Зрителят е поканен да реконструира тези истории със силата на собственото си въображение, да отговори на въпроса кой и с каква цел прави тези намеси в градската среда и каква е тук ролята на случайността.

И в тази изложба Димов и Спасов продължават заедно да разсъждават за характера на пост-реалната ни действителност и за възможностите при определени обстоятелства тя да се окаже по-дълбока от това, което е видимо на повърхността. И тук семиотичните им нагласи на учени хуманитаристи са в помощ на замисъла, кодирането му и разплитането му от зрителя.

Биографична справка: Д-р Милена Георгиева е професор в Института за изследване на изкуствата (ИИИЗк) на Българска академия на науките и хоноруван преподавател в Пловдивския университет. Научните ѝ интереси обхващат областите на българското и балканското изкуство от първата половина на XX век, модернизма от първата половина на XX век, художествения живот, карикатурата, културата на Бохемия, музеологията и атрибуциите на художествени произведения.

Сред най-значимите ѝ книги са "Съюзът на южнославянските художници Лада (1904-1912). Българските художници на южнославянските изложби", НИМ, София, 1994; "Южнославянски диалози в модернизма. Българското изкуство и изкуството на Сърбия, Хърватско и Словения 1904-1912" на Института за изследване на изкуствата. София, 2008 (английски вариант – 2008); „Наздраве, Маестро! Бохемските часове на Иван Пенков”. Институт за изследване на изкуствата. София, 2013.